

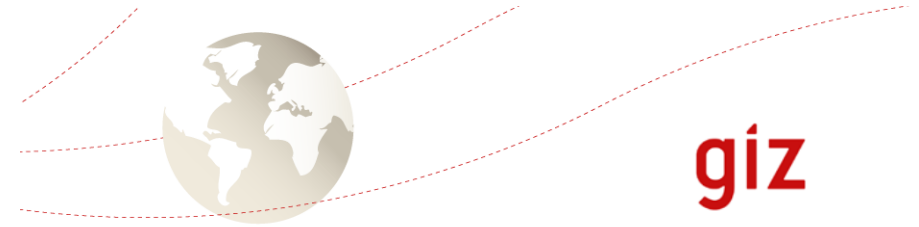
Državna pomoć u sektoru saobraćaja

Péter Staviczky

7. 11. 2014.

State Aid Management Project
Funded by the European Union

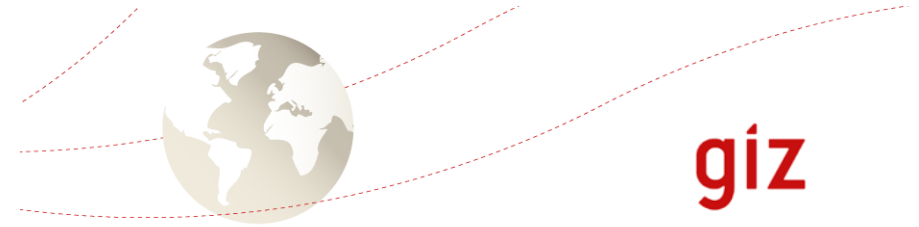
Obuhvaćeni sektori

- Željeznica
- Pomorstvo
- Vazdužni saobraćaj
- Unutrašnje vode

- Teretni / putnički
- Rezultat:
 - Sektor saobraćaja: ~ 3 milijardi € / godina
 - Željeznički saobraćaj: ~ 30 milijardi € / godina
 - Godišnje 50-80 slučajeva

Zakonska osnova za dodjelu pomoći

- Član 93 Ugovora o funkcionisanju Evropske unije
 - Pomoć koja pokriva operatere javnih usluga za drumski saobraćaj, unutrašnje plovne puteve i željeznički saobraćaj i koordinaciju saobraćaja – Regulatorna 1370/2007/EC
- Član 107 (3) c) – direktno ili putem smjernica
 - Pomorske smjernice
 - Smjernice za vazdušni saobraćaj / aerodrome
 - Smjernice za željeznice
 - Ostale horizontalne smjernice (regionalna, istraživanje, razvoj i inovacije, životna sredina)
- Naknada za usluge od opšteg ekonomskog interesa SGEI (odluka + sektorska pravila)
- Regulatorna o izuzećima od opštih pravila (GBER)
- De minimis sa ograničenjima

Regulativa 1370/2007/EC

Dvostruka svrha i odredbe:

- Selektivnost – liberalizacija
- Državna pomoć/ naknada za obavezu pružanja javnih usluga

Preambula: mnoge korisne informacije

Ugovor sa operaterom javnih usluga je obavezan

Obavezni sadržaj

Dodjela ugovora (interni operateri/ tenderiski postupak)

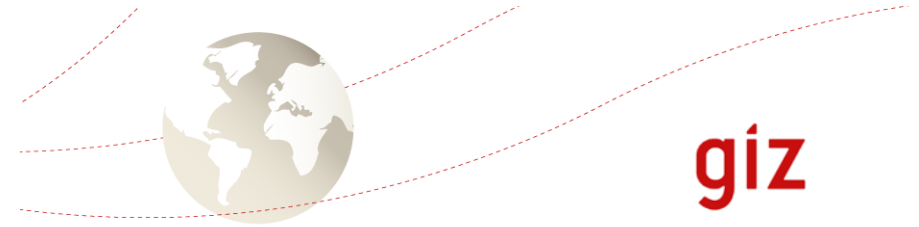
Naknada i izračunavanje naknade

Objavljivanje

Prelazna pravila – liberalizacija na duži rok

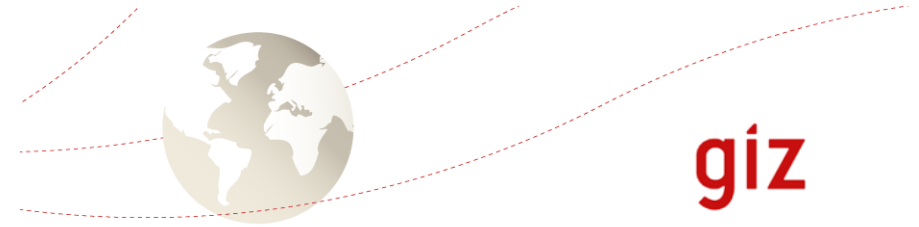
Smjernice za željeznicu

- Ne bavi se finansiranjem infrastrukture, relevantna je presuda u slučaju Leipzig-Halle
- Ne sadrži pravila o operateru javnih usluga (PSO)
- Regionalno ulaganje – kupovina voznog parka/ opremanje
 - usluge gradskog, prigradskog ili regionalnog prevoza putnika u određenom regionu ili na određenoj liniji
 - vozni park mora ostati isključivo namijenjen određenom regionu na period do 10 godina
 - Zamjena voznog parka mora da zadovoljava najnovije primjenljive standarde interoperabilnosti, sigurnosti i zaštite životne sredine
 - Doprinos politici uravnoteženog regionalnog razvoja
 - Oduzima se novac dobijen prodajom starih vagona
 - Mapa regionalne pomoći
 - Iznad 50 miliona €: umanivanje i primjenjuju se pravila obavještanja

Smjernice za željeznicu

- Otpis duga/ prestrukturiranje /garancije
- Koordinacija saobraćaja
 - pomoć za korišćenje infrastrukture
 - smanjenje eksternih troškova
 - interopearbilnost

Smjernice za željeznicu

- za pomoć za korišćenje željezničke infrastrukture, 30% troškova željezničkog saobraćaja, do 100% prihvatljivih troškova;
- za pomoć za smanjenje eksternih troškova, 30% (6) ukupnih troškova željezničkog prevoza, do 50% prihvatljivih troškova;
- za pomoć za interoperabilnost, 50% prihvatljivih troškova.

Za više od toga potrebni su dodatni dokazi

Nove smjerice za aerodrome

- Politika EU 2020 – produbljavanje unutrašnjeg tržišta
- Liberalizacija – jedinstveno evropsko nebo
- Nova tržišta, privatizacija, jeftini avio prevoznici
- Zdrava raspodjela vazdušnog saobraćaja
- Nema bespotrebne infrastrukture
- Razvoj regiona
- Cilj smjernica je zaustaviti državno finansiranje gdje nije neophodno ili gdje je neefikasno
- Pristup gravitacionog područja

Nove smjerice za aerodrome

- Razdvajanje ekonomskih i neekonomskih aktivnosti (presuda u predmetu Leipzig-Halle)
- Neekonomske: granične i kontrola vazdušnog saobraćaja
- Nema unakrsnog finansiranja između ekonomskih i neekonomskih aktivnosti
- Pomoć ne mogu odobriti na različitim nivoima različiti državni organi
- Narušavanje konkurencije između aerodroma, vazduhoplovnih kompanija, različitih vidova saobraćaja
- Obaveza vršenja javnog saobraćaja prihvaćena u nekim slučajevima: ostrva, udaljena područja Regulatoriva 1008/2008/EC

Nove smjericice za aerodrome

- Načelo investitora u tržišnoj ekonomiji može se primijeniti na aerodromske operatere
 - Smanjene naknade za nove jeftine prevoznike
 - Mjerila prihvaćena
 - Što je neto sadašnja vrijednost (NPV) ili interna stopa povraćaja (IRR) projekta, koji su rizici? Vremenski okvir 25-35 godina (40 godina nje prihvaćeno za investitora u tržišnoj ekonomiji (MEIP) u slučaju luke).
 - Indirektna pomoć prevoznicima? Prihvaćene su naknade koje pokrivaju inkrementne troškove

Nove smjerice za aerodrome

- Kompatibilna pomoć za aerodrome:
 - Zajednički interes
 - Opadanje tržišta, potreba za pomoći
 - Primjerenost
 - Efekat podsticaja
 - Srazmjernost
 - Ograničeni negativni efekti
 - Transparentnost

Nove smjerice za aerodrome

- Kompatibilna pomoć za aerodrome:
 - Investiciona pomoć
 - Pravljenje razlike među aerodromima na osnovu njihove veličine
 - 0-200 hiljada, 200 hiljada – 1 milion, 1-3 miliona, 3-5 miliona, preko 5 miliona putnika godišnje
 - Što je veći broj putnika, to je teže dokazati nužnost
 - Intenzitet pomoći: 75%, 50% 25%, iznad 5 miliona putnika prihvata se izuzetno

Nove smjerice za aerodrome

- Treba uraditi analizu nedostajućih finansijskih sredstava, manji iznos se može finansirati!
- Operativna pomoć
- Max. 10 godina
- Uobičajeno za aerodrome do 7000k putnika, ali se može notifikovati i za 700k – 3 miliona
- Pristup nedostajućih finansijskih sredstava

Nove smjerice za aerodrome

- Početna pomoć za novoosnovane aviokompanije
- Pomaže mobilnost i povezivanje područja
- Samo za nove neopslužene destinacije
- Uopšteno posmatrano samo između aerodroma ispod 3 miliona putnika
- Max. 50% pomoći za troškove rute za 3 godine
- Profitabilnost nakon 3 godine
- Gravitaciono područje

Nove smjerice za aerodrome

- Socijalna pomoć
- Za pojedince za kupovinu karte
- Uzimaju se u obzir socijalna razmatranja
- Nediskriminacija

Državna pomoć lukama

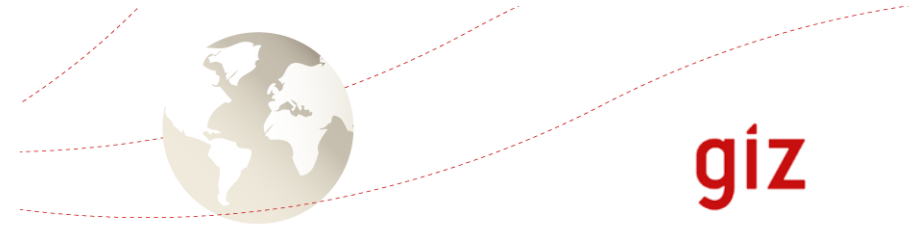
- Ne postoje posebna pravila u pravu EU (izuzev pravila o uslugama od opšteg ekonomskog interesa SGEI)
- Izuzeća od opštih pravila (GBER) nisu primjenljiva na luke! Moguće proširenje obuhvata u bliskoj budućnosti
- Pojedinačne odluke direktno zasnovane na Ugovoru o funkcionisanju EU, dvije opcije:
 - čl. 93.: „Pomoć je kompatibilna sa ugovorima ako zadovoljava potrebe koordinacije saobraćaja ...” za intermodalne terminale i luke u unutrašnjim vodama
 - čl. 107. (3) c) Sledeće se može smatrati kompatibilnim sa unutrašnjim tržištem : „... pomoć za olakšavanje razvoja određenih privrednih djelatnosti ili određenih privrednih područja, kada takva pomoć ne utiče negativno na uslove trgovine u mjeri koja bi bila protivna zajedničkom interesu;” za morske luke

Državna pomoć lukama

- Obavezno je razdvajanje ekonomskih i neekonomskih aktivnosti – određivanje troškova konkretnih aktivnosti
 - Različiti nivoi na kojima može biti prisutna prednost!
(Napomena: korisnik po propisima o investicionim i strukturnim fondovima EU može se razlikovati od korisnika po pravilima o državnoj pomoći)
1. Vlasnik
 2. Graditelj/ Menadžer/ Operator
 3. Korisnici

Državna pomoć lukama

- Porastao broj predmeta nakon presuda u predmetu Leipzig-Halle
- Dvije teorijske opcije: bilo finansiranje zasnovano na tržištu ili finansiranje nedostajućih sredstava kao najveća moguća opcija intervencije
- Dozvoljen veliki intenzitet pomoći
 - SA. 30742 Klaipeda 65%
 - N 44/2010 Krievu Sala 61%
 - SA.35418 Piraeus 95%
 - SA.38302 Salerno 97.28%
 - SA.36953 Cádiz 50.7%
 - SA.34940 Augusta 68.87%
 - SA.33434 Le Havre 74%
 - SA.36402 Freeport Budapest 92.5%

Državna pomoć lukama

Kontekst saobraćajne politike EU:

Održiva budućnost za saobraćaj: Ka integrisanom sistemu koga predvodi tehnologija a primjeren je korisnicima (2009.)

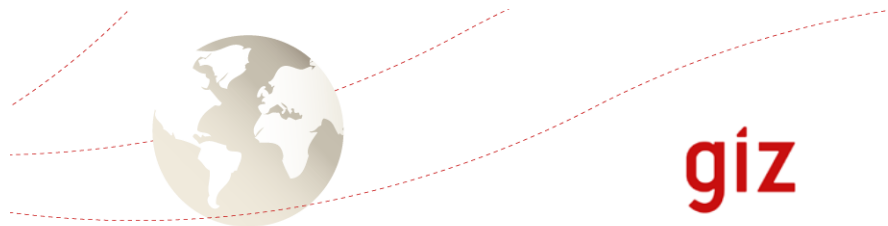
Strateški ciljevi i preporuke za Politiku EU za pomorski saobraćaj do 2018. godine (2009)

Akcioni plan za luke 2013. – Saopštenje Evropske komisije:
Luke i pokretač rasta

- Potrebno odobrenje pravila o državnoj pomoći

State Aid Management Project
Funded by the European Union

HVALA!